

**NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH**

Warszawa, 10 października 2018 r.

Wojciech Woźniak

DA.084.4.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres kontrolowanego archiwum	Archiwum Państwowe w Toruniu Pl. Rapackiego 4, 87-100 Toruń
Podstawa prawna kontroli	Art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217)
Kontrolujący	<p>– starszy specjalista w Departamencie Archiwistyki, upoważnienie Nr 22/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. wydane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych,</p> <p>– starszy specjalista w Departamencie Archiwistyki, upoważnienie Nr 23/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. wydane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych,</p> <p>– starszy specjalista w Departamencie Archiwistyki, upoważnienie Nr 24/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. wydane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.</p>
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	14-17 maja 2018 r.

Ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą, w tym stwierdzone nieprawidłowości.

Archiwum Państwowe w Toruniu w kontrolowanym okresie prowadziło ewidencję przechowywanego zasobu archiwalnego zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Nr 11 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych (ze zm.); a od dnia 30 stycznia 2018 r. zgodnie z Zarządzeniem Nr 7 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych.

Analizując sprawozdania opisowe Archiwum Państwowego w Toruniu za lata 2016 i 2017 ustalono, iż liczba zespołów nieposiadających ewidencji wynosiła 110, co stanowi około 120 tys. jednostek archiwalnych. W trakcie kontroli, w oparciu o dane z systemu ZoSIA ustalono, że odsetek zespołów nieposiadających ewidencji jest istotnie różny od danych zawartych w rocznych sprawozdaniach opisowych oraz statystycznych KN-1 składanych przez archiwum. Istotność zróżnicowania wskaźników opisujących stopień zewidencjonowania zasobu świadczy negatywnie o wiarygodności danych zamieszczanych w ww. sprawozdaniach. Stwierdzone nieprawidłowości są konsekwencją nierzetelnego prowadzenia ewidencji zasobu, co opisano w części I.1 Protokołu kontroli.

Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości zbadano kwestię materiałów pozostających poza ewidencją archiwum, co ujęto w części I.1 Protokołu kontroli. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez _____, zastępcę Dyrektora Archiwum Państwowego w Toruniu (w piśmie z dnia 28 czerwca 2017 r., znak PIAE.532.1.2017), w połowie 2017 r. archiwum nie przechowywało materiałów archiwalnych poza ewidencją. Jednakże w trakcie badania ustalono, że poza ewidencją w zasobie archiwum znajdowało się, co najmniej siedem zespołów archiwalnych, ujętych we wniosku o scalenie materiałów archiwalnych znajdujących się poza ewidencją skierowanym do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych 9 lipca 2010 r. (znak: DUE.54.179.10, zob. zał. nr 7a). Dodatkowo, w trakcie badania ksiąg nabytków za lata 2016-2018 stwierdzono, że dopływ do zespołu nr 1595 „Książnica Miejska w Toruniu” został wpisany do ewidencji dopiero 11 lipca 2017 r, tj. po 5 latach od daty przejęcia nabytku. Uchybienie w tym względzie ma charakter formalny.

Księgi nabytków, ubytków i przesunięć międzyzespołowych prowadzone przez Archiwum Państwowe w Toruniu stanowią raporty z bazy danych SEZAM

(księga sporządzona za rok 2016) oraz z systemu ZoSIA księgi sporządzone za lata 2017 i 2018. Jest to zgodne w ww. Zarządzeniami Naczelnego Dyrektora Nr 11 z 2013 r. oraz Nr 7 z 2018 r. Księgi przechowywane są w formie zwartej w szafach w Pracowni Informacji Naukowej i Ewidencji – pomieszczeniu biurowym zajmowanym przez pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie ewidencji.

W 2016 r. księga nabytków była drukowana sukcesywnie w ciągu całego roku. Stwierdzono, że nie została zachowana ciągła numeracja księgi nabytków. Pierwszy nabytek nosi numer 7800, zaś kolejny 7964, co oznacza brak 163 kolejnych wpisów. Weryfikując numery nabytków w księgach z lat 2014-2015 stwierdzono, że nabytek o nr 7800 występuje również w księdze nabytków z 2014 r. Dopiero drugi wpis z 2016 r. (nr 7964) ma prawidłową numerację, zgodną z księgą nabytków z 2015 r. (zakończoną na wpisie o nr 7963). Ciągłość numeracji pozycji w księdze nabytków za rok 2016 została naruszona również na stronie 28, gdyż po wpisie o numerze 8100 następuje kolejny o numerze 9101. Stwierdzono, że w wyniku pomyłki kolejne wpisy w księgach nabytków z lat 2016-2018 noszą numery większe o 1000 od właściwego.

Księga nabytków za rok 2017 nie była sporządzana sukcesywnie, została wydrukowana 29 stycznia 2018 r., co nie jest zgodne Instrukcją w sprawie prowadzenia ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych, wprowadzoną ww. Zarządzeniem Nr 11 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 4 listopada 2013 r. (ze zm.), rozdział 1 § 1 pkt. 7 oraz rozdział 2 § 2 pkt. 3. Księgi nabytków, ubytków i przesunięć międzyzespołowych należało prowadzić w odrębnych seriach, sukcesywnie drukując kolejne pełne strony raportów; z wykorzystaniem systemu SEZAM lub ZoSIA. Podczas kontroli stwierdzono, że księga ta nie została uwierzytelniona zgodnie z przywołanym Zarządzeniem nr 11, tj. na każdą stronę raportu nie naniesiono daty, odcisku stempla imiennego i podpisu dyrektora archiwum państwowego lub osoby przez niego upoważnionej, a także odcisku stempla nagłówkowego archiwum.

Księga nabytków za rok 2018 jest prowadzona w systemie ZoSIA, zgodnie z przywołanym Zarządzeniem Nr 7 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 30 stycznia 2018 r.

Badaniu poddano wszystkie wpisy w księgach nabytków za lata 2016-2018, tj. o numerach od 7800 do 9558. Zauważono, w przypadkach wskazanych w części I.2 Protokołu kontroli, błędy wynikające z podania nieprawidłowych informacji, a także brak elementów ewidencyjnych lub informacyjnych. Jednakże poszczególne rodzaje nabytków były rejestrowane pod odrębnymi pozycjami księgi.

W trakcie kontroli stwierdzono brak ksiąg ubytków i przesunięć międzyzespołowych za lata 2016-2017, co jest niezgodne z Instrukcją w sprawie prowadzenia ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 11 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych (ze zm.). Badaniu poddano ubytki za lata 2016-2018, o numerach od 5559 do 5623 oraz przesunięć międzyzespołowe za lata 2016-2018, o numerach od 8897 do 8913, co zostało opisane części I.2 Protokołu kontroli. Stwierdzono w nieprawidłowości analogiczne do tych wykrytych w księgach nabytków.

Podsumowując, należy stwierdzić, że dostrzeżone nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg nabytków, ubytków i przesunięć międzyzespołowych za lata 2016-2018 rzutują negatywnie na ocenę skuteczności zarządzania zasobem archiwalnym.

Badając spisy zespołów i zbiorów archiwalnych (za lata 2016-2017) ustalono, że były drukowane one systematycznie, raz w roku, zgodnie z § 5. pkt 1. ww. Zarządzenia nr 11. Spisy były przechowywane w formie scalonej, w teczce, w pomieszczeniu biurowym Pracowni Informacji Naukowej i Ewidencji. Spisy aktualnych skarbowych środków ewidencyjnych do zespołów (zbiorów), aktualizowane w cyklu rocznym, przechowane były w formie wydruków w tym samym pomieszczeniu, co spisy zespołów i zbiorów. Pieczęcią archiwum i podpisem dyrektora została uwierzytelniona wyłącznie ostatnia strona spisu, nie uwierzytelniono natomiast pojedynczych kart spisu, co można uznać za uchybienie o charakterze formalnym. Powyższe zagadnienia omówiono w części I.3 Protokołu kontroli.

Wyszczególnione w pkt. I.1-I.3 Protokołu Kontroli problemy związane z ustaleniem rzeczywistego stanu zewidencjonowania zasobu mają bezpośredni wpływ na wiarygodność spisów zespołów oraz spisów skarbowych środków ewidencyjnych. Wynikający ze tego faktu brak spójności informacji zawartych w różnych środkach ewidencyjnych rzutuje negatywnie na ocenę działalności archiwum w obszarze ewidencji zasobu.

W związku z Zarządzeniem Nr 7 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych ewidencję zasobu archiwalnego prowadzi się w Zintegrowanym Systemie Informacji Archiwalnej, ZoSIA. W trakcie badania stwierdzono, że część kart zespołów (zbiorów) archiwalnych, zgodnie § 12 ust. 2 ww.

zarządzenia została już włączona do właściwych teczek zespołów, co opisano w części I.4 Protokołu kontroli. Żadna z nieaktualnych kart zespołów nie została anulowana. Taki stan rzeczy utrudnił kontrolerom weryfikację spójności danych zawartych w środkach ewidencyjnych, niemniej był on konsekwencją realizacji zapisów powyższego zarządzenia.

Należy również stwierdzić, że nie stosowano się do zapisów przywołanych powyżej zarządzeń w zakresie odnoszącym się do informowania NDAP o zmianach w stanie ewidencyjnych zasobu, co opisano w części I.4 Protokołu kontroli. Pomimo zaleceń do czasu wdrożenia systemu ZoSIA, w marcu 2017 r., nie przesyłano do NDAP kart zespołów (zbiorów) archiwalnych, w których zaszły zmiany ewidencyjne. Zaś po wdrożeniu systemu nie wypełniono obowiązku przesyłania informacji o numerach oraz nazwach zespołów, w których takie zmiany nastąpiły. W okresie objętym kontrolą karty zespołów nadsyłało wyłącznie, jako załączniki do protokołów posiedzeń Komisji Metodycznej, co należy uznać za nieprawidłowość.

Teczki zespołów i zbiorów archiwalnych przechowywane są w zamkniętych szafach drewnianych w pomieszczeniu biurowym Pracowni Informacji Naukowej i Ewidencji. Teczki zawierają m.in. notatki informacyjne, pomoce ewidencyjne i informacyjne, karty zespołów (zbiorów). Korespondencja dotycząca nabytków, w tym protokoły zdawczo-odbiorcze, przechowywane są w teczkach zbiorczych, w układzie rocznym, zatytułowanych „Przyjmowanie materiałów archiwalnych”, oznaczonych znakami PIAE.511.2016, PIAE.511.2017 oraz PIAE.511.2018.

Badaniu uwzględniającemu kompletność i poprawność prowadzenia poddano wybrane 69 teczek zespołów. Stwierdzono brak 35 teczek, co stanowi prawie 50% całości próby. W przypadkach opisanych w części I.4 Protokołu kontroli, odnotowano m.in. braki środków ewidencyjnych i informacyjnych, a także niezgodność informacji zawartych w pomocach archiwalnych lub środkach ewidencyjnych z danymi w systemie ZoSIA (szczególnie dot. rozmiaru zespołu i liczby jednostek). Podczas kontroli stwierdzono brak teczek zespołów dla zespołów (zbiorów) o numerach: 545, 550, 775-778, 780-782, 922, 987, 1064, 1295, 1336, 1338, 1346, 1349, 1351, 1353, 1355-1358, 1361-1364, 1378-1379, 1467, 1471, 1490, 1494, 1518, 1561, a tym samym brak środków ewidencyjnych dla tych zespołów (zbiorów) archiwalnych. Egzemplarze skarbowe środków ewidencyjnych w okresie objętym kontrolą nie były regularnie sporządzane. Zgodnie z wyjaśnieniami zastępcy dyrektora udzielonymi kontrolującemu w dn. 15 maja 2018 r. w okresie objętym kontrolą zakładano teczki dla nowoprzyjętych zespołów lub uzupełniano już istniejące; sporządzano także „teczki skarbowe” nabytków i ubytków.

Oprócz zbioru teczek zespołów Archiwum prowadzi również tzw. skarbowy zbiór teczek zespołów, zawierający skarbowe środki ewidencyjne, stanowiące kopie teczek zespołów (zbiorów) archiwalnych. Zbiór ten jest przechowywany w Archiwum w odrębnym pomieszczeniu. Zawartość teczek nie zawsze była zgodna z zawartością teczek przechowywanych w Pracowni Informacji Naukowej i Ewidencji; brakowało również na niektórych pomocach oznaczenia „Egzemplarz skarbowy”, a także daty i podpisu osoby upoważnionej. Istnienie dwóch zbiorów danych spowodowało zwielokrotnienie przechowywanych informacji, negatywnie przy tym wpływając na ich aktualność.

Uwzględniając wykazane powyżej nieprawidłowości związane z poprawnością prowadzenia środków ewidencyjnych należy stwierdzić, że dane zawarte w nich, a także w systemie ZoSIA, w istotnym stopniu są nieaktualne i niezgodne ze sobą.

W trakcie badania stwierdzono także nieprawidłowości w zakresie realizacji programu retrokonwersji pomocy archiwalnych.

W wykazach zespołów wytypowanych do programu retrokonwersji, przesłanych w 2016 i 2018 r. stwierdzono różnicę w liczbie 160 zespołów nieposiadających ewidencji, jak i brak w najnowszym zestawieniu blisko 100 zespołów, które pierwotnie zaplanowano do realizacji w programie. Ponadto w wykazie z 2018 roku, dotyczącym zespołów wytypowanych do realizacji, ujęto 11 zespołów, dla których w systemie ZoSIA opisano już wszystkie jednostki, jak również 34 zespoły, które pierwotnie nie były typowane do programu. Nieprawidłowości te dowodzą niewłaściwego zarządzania i organizacji pracy podczas realizacji programu retrokonwersji oraz słabej orientacji we własnym zasobie oraz aktualnych pomocach ewidencyjno-informacyjnych.

Podczas kontroli szczegółowej analizie poddano 31 zespołów (zbiorów), co ujęto w punkcie II.2 Protokołu kontroli.

Zespoły o numerach 69/138 i 69/252, wg wykazu z 2016 r., zostały wskazane przez Archiwum jako nieposiadające ewidencji. W obu przypadkach, w systemie ZoSIA istnieją opisy jednostek, które są zgodne z danymi w istniejących inwentarzach książkowych tych zespołów.

Zespoły o numerach 69/287, 69/675, 69/702, 69/919 i 69/1018, które uwzględniono w wykazie z 2016 roku, pominięto w wykazie sporządzonym dwa lata później. Najwięcej zastrzeżeń wzbudził zespół nr 69/675 – „Ewangelicka Gmina Wyznaniowa w Kawkach”. Zespół stanowi 1 j.a., lecz w systemie ZoSIA figuruje 6 opisów jednostek archiwalnych. Weryfikacja rozmiaru zespołu w magazynie

potwierdziła, że zespół liczy fizycznie 1 j.a., a zatem dane zamieszczone w systemie ZoSIA nie są zgodne ze stanem faktycznym.

Z kolei kontrola retrokonwersji zespołu nr 69/702 – „Inspektorat Szkolny w Toruniu” wykazała, że tytuł jednej jednostki został błędnie przepisany, w kilku przypadkach nie przepisano dat skrajnych jednostek.

Zgodnie z informacją podaną w karcie zespołu nr 69/919 – „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Sumowie, pow. brodnicki”, zespół liczy 50 j.a. W systemie ZoSIA opisano jednak 55 j.a. W trakcie kontroli nie odnaleziono inwentarza kartkowego sporządzonego dla tego zespołu, przez co nie było możliwe dokonanie oceny poprawności sporządzenia opisów jednostek archiwalnych.

Nie odnaleziono również inwentarza kartkowego sporządzonego dla zespołu nr 69/1018 – „Urząd Gminy w Radominie”. Także i w tym przypadku nie była możliwa weryfikacja poprawności sporządzonych opisów dla 34 j.a.. Zwrócono również uwagę na rozbieżności w rozmiarze zespołu, który wg karty zespołu powinien liczyć 22 j.a., natomiast w systemie ZoSIA figuruje informacja o 26 j.a.

Badanie zespołów o numerach 69/118, 69/521, 69/583, 69/1377, 69/1381, 69/1516 i 69/1558 przeprowadzono, gdyż Archiwum mimo pierwotnych planów zdecydowało się wyłączyć je z programu retrokonwersji. Nie otrzymano inwentarza zespołu nr 69/118 – „Akta gminy Grębocin, pow. toruński”, który został uznany za opracowany i pomoc taką powinien posiadać.

Sprzeczne informacje zawarto w systemie ZoSIA przy opisie zespołu nr 69/1381 – „Starostwo Grodzkie w Grudziądzu”. Wskazano bowiem, że zespół liczy 40 j.a. pozostających bez ewidencji, natomiast na karcie zespołu podano informację o sporządzeniu inwentarza kartkowego roboczego, który jest przechowywany w Oddziale II Archiwum.

W wyniku weryfikacji pomocy archiwalnych sporządzonych dla zespołów nr 69/521, 69/1377, 69/1516 i 69/1558 stwierdzono, że spełniają one wymogi programu retrokonwersji i mogą zostać przeniesione do systemu ZoSIA.

Wskazane do wyłączenia z programu zespoły o numerach 69/1350, 69/1359, 69/1365 i 69/1378 nie posiadają pomocy archiwalnych. Zastrzeżenia budzą jednak niezgodne ze stanem faktycznym informacje zawarte na kartach zespołów, wedle których zespoły te powinny posiadać pomoce archiwalne.

We wspomnianym piśmie z 2018 r. Dyrektor Archiwum zaplanowała retrokonwersję kilku zespołów, mimo iż pierwotnie, tj. w latach 2016 i 2017 (pismo z dnia 28 czerwca 2017 r., znak PIAE.532.1.2017), deklarowano dla nich brak szczegółowej ewidencji. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku zespołów o numerach 69/534, 69/580 i 69/788.

Zastrzeżenia wzbudza również fakt, że do programu retrokonwersji wytypowano zespoły, dla których opisy jednostek zostały już zamieszczone w systemie ZoSIA (zespół nr 69/199), bądź też wykazano zespoły bez pomocy ewidencyjno-informacyjnych (zespół nr 69/1724).

Badanie plików .csv sporządzonych w wyniku programu retrokonwersji nie wykazało nieprawidłowości. Zastrzeżenie kontrolerów wzbudziły jedynie rozbieżności w układzie akt w zespole nr 69/361, a także ponowne sporządzenie opisów jednostek, które już funkcjonują w systemie ZoSIA (zespół nr 69/1702). Migracja danych w tym przypadku doprowadziłaby do redundancji informacji.

Uwzględniając wykazane powyżej nieprawidłowości w zakresie realizacji programu retrokonwersji pomocy archiwalnych i środków ewidencyjnych należy stwierdzić, że dane zawarte w systemie ZoSIA – a wcześniej także w bazach danych SEZAM i IZA – nie zawsze są zgodne ze stanem faktycznym. Zastrzeżenia budzi również stwierdzony podczas kontroli brak niektórych pomocy ewidencyjno-informacyjnych.

Opracowane w okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2016-2018 zespoły to akta administracji ogólnej i specjalnej, władz wojewódzkich, a także stowarzyszeń i związków, partii politycznych i instytucji kultury z lat 1925-1939 i 1945-2011. Inwentarze archiwalne sporządzano z wykorzystaniem bazy danych IZA oraz systemu ZoSIA. Sprawdzone inwentarze posiadały wszystkie wymagane elementy formalne, tj. karty tytułowe z datami opracowania oraz zatwierdzenia przez Komisję Metodyczną, podpis osoby opracowującej i przewodniczącego Komisji Metodycznej oraz podaną ogólną liczbę jednostek w zespole pod ostatnią pozycją inwentarza.

Plany pracy Komisji Metodycznej za lata 2016-2017 przesłane były do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w określonym w decyzji Nr 2 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji metodycznych oraz określenia zakresu i trybu ich działania, zmienionej zarządzeniem Nr 21 z 3 listopada 2016 r., terminie. Plany opracowania zasobu archiwalnego nie były jednak konsekwentnie realizowane, co zostało przedstawione w cz. III.2 Protokołu kontroli. Plan pracy na 2016 r. nie został w pełni zrealizowany. Zakładano, bowiem opracowanie 9 zespołów, natomiast sprawozdaniu za 2016 r. (pkt 1.3 oraz 5.4) wykazano jednak 8 zespołów, których opracowanie w tym roku zakończono i przedstawiono do zatwierdzenia na posiedzeniu Komisji Metodycznej w dniu 29 grudnia 2016 r.

W 2017 r. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych zawiesił opracowanie w archiwach państwowych na rzecz retrokonwersji. Kontynuowano jednak opracowanie zespołu nr 69/972 – „Urząd Wojewódzki w Toruniu”. Wątpliwości w tym

przypadku budzi uznanie dopływu do zespołu 69/971 za opracowany, gdyż opracowanie dopływu nie było przedmiotem posiedzenia Komisji Metodycznej w dniu 21 marca 2017 r., a w ewidencji Archiwum – do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 14 maja 2018 r. – nie dokonano korekty i część opracowana tego zespołu liczy 372 j.a (7,58 m.b.), natomiast część nieopracowana 109 j.a. (2,29 m.b.). Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 4 obowiązującego wówczas zarządzenia Nr 21 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 3 listopada 2016 r., do zadań komisji metodycznych należało także zatwierdzanie przyjętych metod opracowania oraz sporządzonych pomocy ewidencyjno-informacyjnych.

Podczas kontroli sprawdzono także poprawność opisu wybranych losowo jednostek archiwalnych z opracowanych w okresie objętym kontrolą zespołów archiwalnych nr: 69/451, 69/547 i 69/971, a także zgodność opisów ze stanem faktycznym.

Opisy jednostek w zespole nr 69/451 – „Akta komisji wyborczych do rad narodowych z terenu woj. toruńskiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 19.06.1988” nie budziły zastrzeżeń. Stwierdzono jednak, że skoro zdecydowano się dokonać paginacji, można było na spodniej stronie obwoluty umieścić informację o ogólnej liczbie stron w jednostce.

W przypadku zespołu nr 69/547 – „Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu” stwierdzono, że nie wszystkie sprawdzone jednostki zostały opisane zgodnie ze Wskazówkami metodycznymi do sporządzania inwentarzy archiwalnych zespołów (zbiorów) akt wytworzonych w okresie kancelarii akt spraw (XIX-XX w.), wprowadzonymi pismem okólnym Nr 2 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 28 maja 1984 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych do sporządzania inwentarzy archiwalnych zespołów (zbiorów) akt wytworzonych w okresie kancelarii akt spraw (XIX-XX w.). Aktualne sygnatury zostały umieszczone w dowolnej części okładki, natomiast zgodnie ze Wskazówkami (cz. IV pkt 6) należało je zamieszczać w dolnej lewej części obwoluty. Nie zostały także przekreślone wszystkie nieaktualne dawne sygnatury, a na wewnętrznej spodniej stronie obwoluty brakowało również informacji o ogólnej liczbie stron lub ewentualnie kart, oraz inicjałów osoby inwentaryzującej i daty inwentaryzacji.

Najwięcej zastrzeżeń wzbudziło opracowanie zespołu nr 69/971 – „Wojewódzka Rada Narodowa w Toruniu” z lat 1975-1990. Zespół zakwalifikowany został do grupy A2, ale opracowano go metodą tradycyjną. Inwentarz sporządzony został poprawnie i zawiera wszystkie wymagane elementy, jednakże podczas kontroli stwierdzono, że jednostki archiwalne nie zostały oznaczone zgodnie ze *Wskazówkami metodycznymi do sporządzania inwentarzy archiwalnych zespołów (zbiorów) akt*

wytworzonych w okresie kancelarii akt spraw (XIX-XX w.), wprowadzonymi pismem okólnym Nr 2 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 28 maja 1984 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych do sporządzania inwentarzy archiwalnych zespołów (zbiorów) akt wytworzonych w okresie kancelarii akt spraw (XIX-XX w.) – na przednią stronę okładki lub obwoluty nie naniesiono sygnatury archiwalnej, a nieaktualne sygnatury nie zostały przekreślone, co w przypadku braku właściwych sygnatur może utrudniać identyfikację jednostki. Niektóre jednostki archiwalne o różnych tytułach otrzymały tę samą sygnaturę.

W niektórych przypadkach nie dokonano paginacji, brak jest również informacji o ogólnej liczbie stron lub ewentualnie kart, a także inicjałów osoby inwentaryzującej oraz daty inwentaryzacji, które powinny znaleźć się na wewnętrznej stronie tylnej okładki, szczególnie że zdecydowano się odstąpić od stosowania *Wskazówek metodycznych dotyczących uproszczonego opracowania zasobu archiwalnego przechowywanego w archiwach państwowych* wprowadzonych decyzją Nr 20 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących uproszczonego opracowania zasobu archiwalnego przechowywanego w archiwach państwowych.

Sprawdzono również wykonanie zaleceń wydanych w wyniku przeprowadzonej kontroli działalności statutowej Archiwum w dniach 19-23 października oraz od 30 listopada do 4 grudnia 2015 r., w odniesieniu do zespołu nr 69/1344 – „Komenda Policji Państwowej na miasto Toruń”. Stwierdzono, że przyjęty w 2014 r. przez Komisję Metodyczną inwentarz, sporządzony przez studentkę archiwistyki UMK p. w ramach seminarium magisterskiego, różni się od tego, który funkcjonuje w systemie ZoSIA. Elektroniczny inwentarz zawiera liczne błędy, co opisano w cz. III.3 Protokołu kontroli. Nie dopilnowano, aby autorka inwentarza przekazała ostateczną elektroniczną wersję inwentarza, nie dokonano również jego weryfikacji przed migracją danych do systemu ZoSIA.

Zalecenia dotyczące sposobu usunięcia nieprawidłowości oraz ich terminy:

1. Weryfikacja i niezbędna korekta zapisów w księgach nabytków, ubytków i przesunięć międzypołowych za lata 2016-2018; w tym porównanie informacji zawartych w księgach z teczkami „Przyjmowanie materiałów

archiwalnych" (znak PIAE.511.) za ww. okres. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**

2. Uzupełnienie (sporządzenie) ksiąg ubytków i przesunięć międzyzespołowych za lata 2016-2017, zgodnie z Instrukcją w sprawie prowadzenia ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 11 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych (ze zm.). Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**
3. Likwidacja tzw. zbioru skarbowych teczek zespołów, poprzez scalenie ze go ze zbiorem teczek zespołów przechowywanym w pomieszczeniu Pracowni Informacji Naukowej i Ewidencji. Termin wykonania zalecenia: **28.02.2019 r.**
4. Dokonanie korekt i uzupełnień danych w środkach ewidencyjnych, w których stwierdzono niezgodności i braki podane w części I.4 Protokołu kontroli. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**
5. Weryfikacja spójności danych w różnych środkach ewidencyjnych za lata 2016-2018; ze szczególnym uwzględnieniem zgodności z danymi zawartymi w systemie ZoSIA. Termin wykonania zalecenia: **31.05.2019 r.**
6. Rozpoznanie i wprowadzenie do ewidencji wszystkich przechowywanych materiałów archiwalnych pozostających poza ewidencją archiwum. Termin wykonania zalecenia: **28.02.2019 r.**
7. Przedstawienie harmonogramu prac związanych ze sporządzeniem ewidencji szczegółowej do materiałów archiwalnych przechowywanych w zasobie archiwum, które takiej ewidencji nie posiadają. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**
8. Przeprowadzenie *scontrum* zasobu archiwalnego przechowanego w Oddziale I i II Archiwum Państwowego w Toruniu. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2019 r.**
9. Uzupełnienie - na wewnętrznej spodniej stronie obwoluty - opisów jednostek archiwalnych w zespole nr 69/451 - „Akta komisji wyborczych do rad narodowych z terenu woj. toruńskiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 19.06.1988” o ogólną informację o liczbie stron lub ewentualnie kart w jednostce, a także inicjały osoby inwentaryzującej oraz datę inwentaryzacji. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**
10. Uzupełnienie i korekta opisów jednostek archiwalnych w zespole nr 69/547 - „Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu”: na przedniej stronie obwoluty przekreślenie nieaktualnych dawnych sygnatur i umieszczenie w dolnej lewej części obwoluty aktualnej sygnatury; na wewnętrznej spodniej stronie

obwoluty umieszczenie informacji o liczbie stron lub ewentualnie kart w jednostce, a także inicjałów osoby inwentaryzującej oraz daty inwentaryzacji.
Termin wykonania zalecenia: **31.12.2018 r.**

11. Uzupelnienie i korekta opisów jednostek archiwalnych w zespole nr 69/971 – „Wojewódzka Rada Narodowa w Toruniu” z lat 1975-1990 na przedniej stronie okładki lub obwoluty: przekreślenie nieaktualnych dawnych sygnatur i umieszczenie w dolnej lewej części obwoluty aktualnej sygnatury zgodnie z inwentarzem. Dokonanie paginacji stron lub kart w jednostkach archiwalnych oraz umieszczenie na wewnętrznej spodniej stronie obwoluty jednostek archiwalnych ogólnej informacji o liczbie stron lub ewentualnie kart w jednostce, a także inicjałów osoby inwentaryzującej oraz daty inwentaryzacji. Jeżeli dopływ do zespołu 69/971 spełnia wszystkie wymogi, aby uznać go za opracowany, należy postąpić zgodnie z procedurą zatwierdzania inwentarzy określoną w zarządzeniu Nr 8 z 30 stycznia 2018 r. w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych oraz sporządzania i zatwierdzania elektronicznych inwentarzy archiwalnych dla zespołów (zbiorów) w archiwach państwowych.
Termin wykonania zalecenia: **28.02.2019 r.**
12. Wprowadzenie do systemu ZoSIA inwentarza zespołu nr 69/1344 – „Komenda Policji Państwowej na miasto Toruń” w wersji zatwierdzonej w 2014 r. przez Komisję Metodyczną, a także weryfikacja opisu zespołu w systemie.
Termin wykonania zalecenia: **31.01.2019 r.**
13. Natychmiastowe zawieszenie programu retrokonwersji pomocy archiwalnych. Dokonanie weryfikacji danych wprowadzonych w plikach .csv z istniejącymi pomocami w postaci inwentarzy książkowych (dotyczy zespołów, które posiadają taką pomoc) oraz jednostkami już opisanymi w systemie ZoSIA, po przeprowadzeniu skontrum o którym mowa w punkcie 8.
Termin wykonania zalecenia: **30.06.2020 r.**
14. Wprowadzenie danych z poprawnie zweryfikowanych plików .csv.
Termin wykonania zalecenia: **30.09.2020 r.**
15. Wznowienie realizacji programu retrokonwersji dla pozostałych zespołów, których jednostki nie zostały opisane w systemie ZoSIA, po realizacji zaleceń w punktach 13 i 14. Termin wykonania zalecenia: **31.12.2020 r.**

Proszę o bieżące informowanie o wykonywaniu powyższych zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Stosownie do art. 21c. ust 4. ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach dyrektorowi Archiwum przysługuje prawo do zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do oceny i zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym oraz złożenia dodatkowych wyjaśnień i przedstawienia dodatkowej dokumentacji; zastrzeżenia zgłasza się pisemnie w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Łączę wyrazy szacunku,

Wojciech Woźniak

(podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym)